

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

7 septembrie 2023 *

„Trimitere preliminară – Decizia 2006/928/CE – Mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției – Articolul 2 TUE – Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE – Stat de drept – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 47 – Independența judecătorilor – Reglementare națională de modificare a regimului de promovare a judecătorilor”

În cauza C-216/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Curtea de Apel Ploiești (România), prin decizia din 16 februarie 2021, primită de Curte la 6 aprilie 2021, în procedura

Asociația „Forumul Judecătorilor din România”,

YN

împotriva

Consiliului Superior al Magistraturii,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul A. Arabadjiev, președinte de cameră, domnii P. G. Xuereb, T. von Danwitz (raportor) și A. Kumin și doamna I. Ziemele, judecători,

avocat general: domnul N. Emiliou,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Asociația „Forumul Judecătorilor din România”, de D. Călin și L. Zaharia, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Superior al Magistraturii, de M. B. Mateescu, în calitate de agent;

* Limba de procedură: română.

- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de K. Herrmann, I. Rogalski și P. J. O. Van Nuffel, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 16 februarie 2023,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 și a articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, a articolului 267 TFUE, a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) și a Deciziei 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției (JO 2006, L 354, p. 56, Ediție specială, 11/vol. 51, p. 55).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și YN, pe de o parte, și Consiliul Superior al Magistraturii (România) (denumit în continuare „CSM”), pe de altă parte, în legătură cu legalitatea Hotărârii nr. 1348 din 17 septembrie 2019 a Secției pentru judecători a CSM pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor (denumită în continuare „Hotărârea nr. 1348”).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Tratatul de aderare

- 3 Articolul 2 din Tratatul între statele membre ale Uniunii Europene și Republica Bulgaria și România privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană (JO 2005, L 157, p. 11, denumit în continuare „Tratatul de aderare”), care a fost semnat la 25 aprilie 2005 și a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2007, prevede la alineatele (2) și (3):

„(2) Condițiile referitoare la admitere și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea, care decurg în urma aderării și care se aplică de la data aderării până la data intrării în vigoare a Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa, sunt stabilite în actul anexat la prezentul tratat. Dispozițiile respectivului act fac parte integrantă din prezentul tratat.

(3) [...]

Actele adoptate înainte de intrarea în vigoare a protocolului prevăzut la articolul 1 alineatul (3) în temeiul prezentului tratat sau a actului prevăzut la alineatul (2) rămân în vigoare și își mențin efectele juridice până când aceste acte sunt modificate sau abrogate.”

- 4 Articolul 3 din acest tratat este redactat după cum urmează:

„Dispozițiile privind drepturile și obligațiile statelor membre, precum și atribuțiile și competența instituțiilor Uniunii astfel cum sunt stabilite în tratatele la care Republica Bulgaria și România devin părți se aplică cu privire la prezentul tratat.”

- 5 Articolul 4 alineatele (2) și (3) din tratatul menționat prevede:

„(2) Prezentul tratat intră în vigoare la 1 ianuarie 2007, cu condiția ca toate instrumentele de ratificare să fi fost depuse înaintea acestei date.

[...]

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (2), instituțiile Uniunii pot adopta înaintea aderării măsurile prevăzute la articolele [...] 37, 38 [...] din protocolul prevăzut la articolul 1 alineatul (3) [...]. Asemenea măsuri se adoptă, înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa, în conformitate cu dispozițiile similare ale articolelor [...] 37, 38 [...] din actul prevăzut la articolul 2 alineatul (2) [...]

Aceste măsuri intră în vigoare numai în cazul în care și la data la care intră în vigoare prezentul tratat.”

Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană

- 6 Articolul 37 din Actul privind condițiile de aderare a Republicii Bulgaria și a României și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2005, L 157, p. 203) prevede:

„În cazul în care [...] România nu și-a îndeplinit angajamentele asumate în contextul negocierilor de aderare, determinând o perturbare semnificativă a bunei funcționări a pieței interne, inclusiv orice angajamente asumate în cadrul politicilor sectoriale care privesc activități economice cu efecte transfrontaliere, ori pericolul iminent al unei atari perturbări, Comisia poate să adopte măsurile corespunzătoare până la împlinirea unui termen de cel mult trei ani de la data aderării, la cererea motivată a unui stat membru sau din proprie inițiativă.

Măsurile sunt proporționale și se acordă prioritate aceloră dintre ele care perturbă cel mai puțin funcționarea pieței interne și, după caz, aplicării mecanismelor sectoriale de salvagardare în vigoare. Asemenea măsuri de salvagardare nu pot fi utilizate ca mijloace arbitrare de discriminare sau de restrângere disimulată a comerțului dintre statele membre. Clauza de salvagardare poate fi invocată chiar și înainte de aderare în temeiul concluziilor urmăririi îndeplinirii angajamentelor asumate în negocieri, iar măsurile adoptate intră în vigoare la data aderării, cu excepția cazului în care acestea prevăd o dată ulterioară. Măsurile nu pot fi menținute mai mult decât este strict necesar și, în orice caz, sunt revocate la data la care angajamentul corespunzător este îndeplinit. Măsurile pot fi totuși aplicate dincolo de termenul prevăzut la alineatul de mai sus atât timp cât angajamentele corespunzătoare nu au fost îndeplinite. Ca răspuns la progresele realizate de noul stat membru în cauză în îndeplinirea angajamentelor sale, Comisia poate adapta în mod corespunzător măsurile luate. Comisia informează Consiliul cu suficient timp înaintea revocării [...] [măsurilor] de salvagardare și ține seama întocmai de orice observații formulate în acest sens de către Consiliu.”

7 Articolul 38 din acest act prevede:

„În cazul în care, [...] în România, există deficiențe semnificative sau un risc iminent privind apariția unor asemenea deficiențe în transpunerea, stadiul aplicării sau asigurarea respectării deciziilor-cadru sau a oricăror altor angajamente, instrumente de cooperare și decizii privind recunoașterea reciprocă în domeniul dreptului penal în conformitate cu titlul VI al Tratatului UE, precum și a directivelor și regulamentelor privind recunoașterea reciprocă în domeniul dreptului civil în conformitate cu titlul IV din Tratatul CE, Comisia poate să adopte, până la împlinirea unui termen de cel mult trei ani de la data aderării, la cererea motivată a unui stat membru sau din proprie inițiativă și după consultarea statelor membre, măsurile corespunzătoare și să precizeze condițiile și modalitățile în care aceste măsuri intră în vigoare.

Măsurile pot lua forma suspendării provizorii a aplicării dispozițiilor și hotărârilor corespunzătoare în relațiile dintre [...] România și oricare alt ori alte state membre, fără să aducă atingere continuării cooperării judiciare strânse. Clauza de salvagardare poate fi invocată chiar înainte de aderare în temeiul concluziilor urmăririi îndeplinirii angajamentelor asumate în negocieri, iar măsurile adoptate intră în vigoare la data aderării, cu excepția cazului în care acestea prevăd o dată ulterioară. Măsurile nu pot fi menținute mai mult decât este strict necesar și, în orice caz, sunt revocate la data la care deficiențele sunt remediate. Măsurile pot fi totuși aplicate dincolo de termenul prevăzut la primul paragraf atât timp cât aceste deficiențe subzistă. Ca răspuns la progresele realizate de noul stat membru în cauză în remedierea deficiențelor identificate, Comisia poate adapta în mod corespunzător măsurile luate, după consultarea statelor membre. Comisia informează Consiliul cu suficient timp înaintea revocării măsurilor de salvagardare și ține seama întocmai de orice observații formulate în acest sens de către Consiliu.”

Decizia 2006/928

8 Potrivit articolului 1 din Decizia 2006/928:

„În fiecare an, până la 31 martie cel târziu, iar în primul an la 31 martie 2007, România prezintă Comisiei un raport privind progresele realizate în vederea atingerii fiecăruia dintre obiectivele de referință enumerate în anexă.

Comisia poate, în orice moment, să ofere ajutor tehnic prin diverse mijloace sau să colecteze ori să facă schimb de informații privind obiectivele de referință. De asemenea, Comisia poate organiza, în orice moment, misiuni de experți în acest sens în România. Autoritățile române oferă Comisiei sprijinul necesar în acest context.”

9 Articolul 2 din această decizie prevede:

„Comisia va transmite, pentru prima dată în iunie 2007, Parlamentului European și Consiliului propriile comentarii și concluzii privind raportul prezentat de România.

Comisia va prezenta din nou un raport în funcție de evoluția situației și cel puțin o dată la fiecare șase luni.”

10 Anexa la decizia menționată prevede:

„Obiectivele de referință pe care România trebuie să le atingă, prevăzute la articolul 1:

1. Garantarea unui proces judiciar mai transparent și mai eficient totodată, în special prin consolidarea capacităților și a responsabilizării Consiliului Superior al Magistraturii. Raportarea și evaluarea impactului noilor coduri de procedură civilă și administrativă.

[...]”

Dreptul român

Legea nr. 303/2004

- 11 Articolul 43 din Legea nr. 303 din 28 iunie 2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor (republicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 826 din 13 septembrie 2005), în versiunea anterioară intrării în vigoare, la 18 octombrie 2018, a Legii nr. 242 din 12 octombrie 2018 (*Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 868 din 15 octombrie 2018), prevedea la alineatele (1) și (2):

„(1) Promovarea judecătorilor și procurorilor se face numai prin concurs organizat la nivel național, în limita posturilor vacante existente la tribunale și curți de apel sau, după caz, la parchete.

(2) Concursul pentru promovarea judecătorilor și procurorilor se organizează, anual sau ori de câte ori este necesar, de Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.”

- 12 Articolul 46 din această lege prevedea:

„(1) Concursul de promovare constă în probe scrise, cu caracter teoretic și practic.

(2) Probele constau în:

- a) în funcție de specializare, una dintre următoarele materii: drept civil, drept penal, drept comercial, drept administrativ, drept financiar și fiscal, dreptul muncii, dreptul familiei, drept internațional privat;
- b) jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție [România] și jurisprudența Curții Constituționale [România];
- c) jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții de Justiție a [Uniunii] Europene;
- d) procedura civilă sau procedura penală, în funcție de specializarea judecătorului sau procurorului.

(3) Procedura de desfășurare a concursului, inclusiv modalitatea de contestare a rezultatelor, este prevăzută în Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor.

[...]”

- 13 Legea nr. 242/2018 a modificat printre altele articolele 43-46 din Legea nr. 303/2004 și a introdus în aceasta articolele 46¹-46³.

- 14 Articolul 43 din Legea nr. 303/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 242/2018 (denumită în continuare „Legea nr. 303/2004 modificată”), prevede:

„Concursul pentru promovarea judecătorilor și procurorilor se organizează, anual sau ori de câte ori este necesar, de secțiile corespunzătoare din Consiliul Superior al Magistraturii, prin Institutul Național al Magistraturii.”

- 15 Articolul 44 din această lege prevede la alineatul (1):

„Pot participa la concursul de promovare pe loc, în gradul profesional imediat superior, judecătorii și procurorii care au obținut calificativul «foarte bine» la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani și îndeplinesc condițiile minime de vechime [...]”

- 16 Articolul 46 din legea menționată prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Concursul de promovare pe loc constă în susținerea unei probe scrise.

(2) Procedura de desfășurare a concursului, inclusiv modalitatea de contestare a rezultatelor, precum și materiile la care se susține proba scrisă prevăzută la alineatul (1), în funcție de specializarea judecătorului sau procurorului, se stabilesc prin Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor.

[...]”

- 17 Articolul 46¹ din Legea nr. 303/2004 modificată prevede la alineatul (1):

„Promovarea efectivă a judecătorilor și procurorilor se face numai prin concurs organizat la nivel național, în limita locurilor vacante existente la tribunale și curți de apel sau, după caz, la parchete.”

- 18 Articolul 46² din această lege prevede la alineatul (1):

„Pot participa la concursul de promovare efectivă la instanțele și parchetele imediat superioare judecătorii și procurorii care au avut calificativul «foarte bine» la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani, au dobândit gradul profesional corespunzător instanței sau parchetului la care solicită promovarea și au funcționat efectiv timp de cel puțin 2 ani la instanța sau parchetul ierarhic inferior, în cazul promovării în funcțiile de judecător de curte de apel, procuror la parchetul de pe lângă aceasta sau de procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.”

19 Articolul 46³ din legea menționată prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Concursul de promovare efectivă constă în susținerea unei probe având ca obiect evaluarea activității și conduitei candidaților din ultimii 3 ani.

(2) Procedura de organizare și desfășurare a concursului, inclusiv comisiile de concurs și constituirea acestora, aspectele supuse verificării în cadrul probei prevăzute la alineatul (1) și modalitatea de stabilire și contestare a rezultatelor se stabilesc prin regulamentul prevăzut la articolul 46 alineatul (2).

[...]”

20 Potrivit articolului 106 litera f) din aceeași lege:

„Consiliul Superior al Magistraturii aprobă, prin hotărâre care se publică în *Monitorul Oficial al României*, Partea I:

[...]

f) Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor și procurorilor;

[...]”

Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor

21 La 17 septembrie 2019, Secția pentru judecători a CSM a adoptat, în temeiul articolului 46³ alineatul (2) și al articolului 106 litera f) din Legea nr. 303/2004 modificată, Hotărârea nr. 1348 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare a judecătorilor (denumit în continuare „Regulamentul privind concursul de promovare a judecătorilor”).

22 Regulamentul privind concursul de promovare a judecătorilor prevede două etape de promovare: pe de o parte, promovarea denumită „pe loc”, și anume în gradul profesional imediat superior, care este reglementată de capitolul II din acest regulament; pe de altă parte, promovarea denumită „efectivă”, reglementată de capitolul III din regulamentul menționat, ce permite ca laureaților care au fost deja promovați „pe loc” și care au, în acest temei, gradul profesional necesar, să li se atribuie efectiv un post în cadrul unei instanțe superioare.

23 Pot participa la concursul de promovare efectivă judecătorii care au avut calificativul „foarte bine” la ultima evaluare, nu au fost sancționați disciplinar în ultimii trei ani, au dobândit gradul profesional corespunzător instanței la care solicită promovarea pe baza unui concurs de promovare „pe loc” și au funcționat efectiv timp de cel puțin doi ani la instanța ierarhic inferioară, în cazul promovării în funcțiile de judecător de curte de apel.

24 Dacă procedura de promovare „pe loc” cuprinde un concurs care constă în susținerea unei probe scrise cu caracter teoretic și practic, în ceea ce privește procedura de promovare „efectivă”, aceasta constă în susținerea unei probe având ca obiect evaluarea activității și a conduitei candidaților din ultimii trei ani de activitate.

- 25 Această evaluare este realizată de o comisie alcătuită din președintele curții de apel în cauză și patru membri ai acestei instanțe, cu specializarea corespunzătoare secțiilor în cadrul cărora sunt posturile vacante scoase la concurs, acești membri fiind desemnați la propunerea colegiului de conducere al curții de apel în cauză.
- 26 Evaluarea activității judecătorului candidat se bazează pe trei criterii: i) capacitatea de analiză și sinteză, precum și coerența în exprimare, ii) argumentația sub aspectul clarității și logicii, analiza argumentată a cererilor și apărărilor formulate de părți, respectarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție și a curților de apel și iii) respectarea unor termene rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor. Punctajul maxim pentru evaluarea activității este de 60 de puncte, adică cel mult 20 de puncte pentru fiecare dintre cele trei criterii.
- 27 Respectarea primelor două criterii este verificată printr-o analiză a unor hotărâri judecătorești redactate de judecătorul candidat în ultimii trei ani de activitate. Această analiză privește un eșantion de zece hotărâri judecătorești selectate aleatoriu, utilizând o aplicație informatică și pe baza unor criterii unitare stabilite de comisia de evaluare. Hotărârile selectate în acest scop trebuie să fie relevante pentru activitatea profesională a candidatului, să aibă obiecte diferite și să fie întocmite în faze procesuale diferite, în măsura în care este posibil.
- 28 Pe lângă hotărârile astfel selectate, se ține seama de asemenea de opinia motivată a secției corespunzătoare specializării candidatului de la instanța ierarhic superioară celei la care funcționează acesta. În acest scop, președintele de secție consultă judecătorii secției respective, cu respectarea confidențialității opiniilor exprimate, și consemnează rezultatul într-un referat, care se transmite comisiei de evaluare. Această opinie are doar rol consultativ.
- 29 În ceea ce privește al treilea criteriu, care se referă la respectarea termenelor, aprecierea se bazează pe o serie de date statistice și pe alte documente furnizate de instanța la care funcționează candidatul, referitoare la următoarele aspecte: i) în ceea ce privește activitatea candidatului: numărul de ședințe de judecată, numărul de cauze la care a participat la judecată, numărul de cauze soluționate, numărul de hotărâri redactate, numărul de hotărâri nemotivate în termen, numărul mediu de zile cu care a fost depășit acest termen, perioada medie de soluționare a cauzelor de către candidat, alte activități desfășurate în exercitarea atribuțiilor de serviciu; ii) în ceea ce privește activitatea instanței la secția la care a funcționat judecătorul: încărcătura medie de cauze pe judecător, numărul mediu de participări în ședințe de judecată, timpul mediu de soluționare pe tipuri de cauză, numărul mediu de hotărâri redactate de judecători și numărul mediu de hotărâri neredactate în termen.
- 30 Conduita judecătorului candidat este evaluată de comisie pe baza a două criterii: i) atitudinea corespunzătoare în relația cu justițiabilii, avocații, experții și interpreții în timpul ședinței de judecată și în îndeplinirea altor îndatoriri profesionale, folosirea unui ton adecvat, politicos, evitarea manifestărilor și atitudinilor arogante sau disprețuitoare, capacitatea de a gestiona situațiile ivite în sala de judecată; ii) capacitatea de a colabora cu ceilalți membri ai completului de judecată, precum și comportamentul și comunicarea cu ceilalți judecători și cu personalul din cadrul propriei instanțe sau din cadrul instanțelor superioare ori inferioare ierarhic. Punctajul maxim pentru evaluarea conduitei este de 40 de puncte, adică cel mult 20 de puncte pentru fiecare dintre cele două criterii.

- 31 Evaluarea conduitei candidaților, în lumina celor două criterii menționate anterior, se face pe baza înregistrărilor unor ședințe de judecată în care completul a fost condus de candidat, a opiniei secției ori, după caz, a instanței la care a funcționat candidatul în perioada supusă examinării, a datelor existente la dosarul său profesional, precum și a oricăror alte informații despre candidat care pot fi verificate.
- 32 În acest scop, comisia de evaluare solicită informațiile necesare pentru evaluarea conduitei candidatului instanțelor în cadrul cărora acesta și-a desfășurat activitatea în perioada supusă evaluării, Direcției resurse umane din cadrul CSM și Inspecției Judiciare. Comisia menționată selectează un eșantion de ședințe de judecată în care completul a fost condus de candidat și solicită înregistrările corespunzătoare. În plus, pentru obținerea opiniei secției sau a instanței, dacă nu există secții, la care a funcționat candidatul, este consultat personalul secției sau al instanței, cu respectarea confidențialității opiniilor exprimate, iar rezultatul respectivelor consultări este consemnat într-un referat semnat și datat, care cuprinde informații verificabile.
- 33 La finalul procedurii, comisia de evaluare întocmește un proiect de raport motivat, în care se arată punctajele atribuite pentru cele cinci criterii în cauză (și anume cele trei criterii de evaluare a activității și cele două criterii de evaluare a conduitei), precum și punctajul total obținut de candidat, punctajul maxim total fiind de 100 de puncte. Proiectul de raport se trimite candidatului, care susține ulterior un interviu în fața comisiei de evaluare în legătură cu aspectele reținute în proiectul respectiv. În cazul în care are obiecții în legătură cu proiectul de raport, candidatul trebuie să le prezinte atât în cadrul acestui interviu, cât și în scris. După susținerea interviului, comisia de evaluare analizează eventualele obiecții formulate și celelalte aspecte rezultate din susținerea interviului și întocmește raportul de evaluare final, motivat, în care sunt consemnate punctajele obținute pentru fiecare criteriu de evaluare și punctajul total. Raportul menționat se transmite candidatului și CSM.
- 34 Împotriva punctajului obținut la evaluare candidatul poate face contestație în termen de 48 de ore de la publicare la Secția pentru judecători a CSM. Aceasta din urmă analizează contestația în raport cu criticile formulate și cu documentele aflate la baza evaluării. Dacă apreciază că se impune admiterea contestației, aceasta procedează la o nouă evaluare a candidatului pe baza aceluiași criterii și punctaje precum cele stabilite pentru procedura de evaluare. În cazul în care, dimpotrivă, aceasta apreciază că se impune respingerea contestației, nu se mai face o nouă evaluare a candidatului.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 35 La 12 noiembrie 2019, reclamantii din litigiul principal au sesizat Curtea de Apel Ploiești (România), instanța de trimitere, cu o acțiune în anularea în parte a Hotărârii nr. 1348, în măsura în care prin aceasta s-a modificat procedura de promovare efectivă a judecătorilor la tribunale și la curțile de apel, înlocuind fostele probe scrise cu o evaluare a activității și a conduitei candidaților în ultimii trei ani de activitate.
- 36 Potrivit reclamantilor din litigiul principal, noua procedură se îndepărtează de principiul promovării meritocratice, întemeindu-se pe aprecieri discreționare și subiective. În plus, acordând o putere preponderentă președinților curților de apel, această nouă procedură ar determina apariția unor atitudini de subordonare ierarhică față de judecătorii de la instanțele superioare chemați să evalueze activitatea judecătorilor candidați la promovare.

- 37 Potrivit reclamanților din litigiul principal, o astfel de schimbare a procedurii de promovare a judecătorilor este de natură să afecteze independența acestora din urmă. În special, noua procedură ar fi contrară dreptului Uniunii și obligațiilor care se impun României în temeiul, printre altele, al mecanismului de cooperare și de verificare (denumit în continuare „MCV”) instituit prin Decizia 2006/928 și al rapoartelor întocmite în cadrul acestui mecanism.
- 38 În această privință, pe de o parte, instanța de trimitere dorește să afle dacă MCV și rapoartele menționate constituie acte care pot fi supuse interpretării Curții.
- 39 Pe de altă parte, această instanță are îndoieli cu privire la compatibilitatea unui sistem de promovare precum cel introdus prin reglementarea în discuție în litigiul principal cu principiul independenței judecătorilor.
- 40 În acest context, instanța de trimitere a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) [MCV], instituit potrivit Deciziei [2006/928], trebuie considerat un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, în sensul articolului 267 TFUE, care poate fi supus interpretării [Curții]? Conținutul, caracterul și întinderea temporală a MCV instituit potrivit Deciziei [2006/928] se circumscriu [Tratatului de aderare]? Cerințele formulate în rapoartele întocmite în cadrul MCV au caracter obligatoriu pentru [România]?
- 2) Poate fi interpretat principiul independenței judecătorilor, consacrat de articolul 19 [alineatul] (1) al doilea [paragraf] [TUE] și articolul 47 din [cartă], precum și în jurisprudența [Curții], cu referire la articolul 2 TUE, în sensul că privește și procedurile privind promovarea judecătorilor în funcție?
- 3) Se aduce atingere acestui principiu prin instituirea unui sistem de promovare la instanța superioară bazat exclusiv pe o evaluare sumară a activității și a conduitei realizată de o comisie compusă din președintele instanței de control judiciar și judecători ai acesteia, care realizează, separat, pe lângă evaluarea periodică a judecătorilor, atât evaluarea judecătorilor pentru promovare, cât și controlul judiciar al hotărârilor pronunțate de aceștia?
- 4) Se aduce atingere principiului independenței judecătorilor, consacrat de articolul 19 [alineatul] (1) al doilea [paragraf] [TUE] și articolul 47 din [cartă], precum și în jurisprudența [Curții], cu referire la articolul 2 TUE, în situația în care statul român nesocotește predictibilitatea și securitatea juridică a dreptului Uniunii Europene, acceptând MCV și rapoartele sale și conformându-se acestora vreme de peste 10 ani, iar apoi schimbând inopinat procedura de promovare a judecătorilor în funcții de execuție, împotriva recomandărilor MCV?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la competența Curții

- 41 CSM susține că, prin intermediul întrebărilor preliminare, instanța de trimitere solicită Curții să se pronunțe cu privire la legalitatea noului regim de promovare a judecătorilor în discuție în litigiul principal, iar nu să interpreteze dreptul Uniunii. Prin urmare, Curtea nu ar avea competența să se pronunțe cu privire la aceste întrebări.

- 42 La rândul său, guvernul polonez arată că întrebările menționate se încadrează în domeniul organizării justiției, domeniu în care Uniunea nu dispune de nicio competență.
- 43 În această privință, trebuie să se arate că prezenta cerere de decizie preliminară privește în mod clar interpretarea dreptului Uniunii, fie că este vorba despre dispoziții de drept primar [articolul 2 și articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, articolul 267 TFUE și articolul 47 din cartă], fie despre dispoziții de drept derivat (Decizia 2006/928).
- 44 În plus, argumentația guvernului polonez cu privire la lipsa competenței Uniunii în domeniul organizării justiției are legătură în realitate cu însăși întinderea și, prin urmare, cu interpretarea dispozițiilor dreptului primar al Uniunii vizate de întrebările adresate, interpretare care este în mod vădit de competența Curții în temeiul articolului 267 TFUE.
- 45 Astfel, Curtea a statuat deja că, deși organizarea justiției în statele membre intră în competența acestora din urmă, totuși, în exercitarea acestei competențe, statele membre sunt ținute să respecte obligațiile care le sunt impuse de dreptul Uniunii (Hotărârea din 18 mai 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, EU:C:2021:393, punctul 111, precum și jurisprudența citată).
- 46 Având în vedere cele ce precedă, Curtea este competentă să răspundă la întrebările adresate.

Cu privire la admisibilitatea întrebărilor preliminare

- 47 CSM contestă admisibilitatea primei și a celei de a doua întrebări pentru motivul că răspunsurile la acestea ar reieși în mod clar din jurisprudența Curții.
- 48 În plus, CSM susține că a treia și a patra întrebare sunt inadmisibile întrucât interpretarea dreptului Uniunii solicitată de instanța de trimitere nu are nicio legătură cu realitatea litigiului principal. Astfel, a treia întrebare s-ar întemeia pe o descriere eronată a procedurii de promovare a judecătorilor în discuție în litigiul principal și, în ceea ce privește a patra întrebare, procedura de promovare efectivă a judecătorilor nu ar fi nicidecum în contradicție cu recomandările formulate de Comisie în rapoartele sale întocmite în temeiul MCV.
- 49 În această privință, pe de o parte, în ceea ce privește împrejurarea că interpretarea corectă a dreptului Uniunii s-ar impune, în speță, cu o asemenea evidență încât nu ar lăsa loc niciunei îndoieli rezonabile, este suficient să se amintească faptul că, deși o asemenea împrejurare, atunci când este dovedită, poate determina Curtea să se pronunțe prin ordonanță în temeiul articolului 99 din Regulamentul de procedură, aceeași împrejurare nu poate împiedica totuși instanța națională să adreseze o întrebare preliminară și nici nu poate avea ca efect inadmisibilitatea întrebării astfel formulate (Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 138, precum și jurisprudența citată).
- 50 În consecință, prima și a doua întrebare sunt admisibile.
- 51 Pe de altă parte, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, întrebările referitoare la interpretarea dreptului Uniunii adresate de instanța națională în cadrul normativ și factual pe care îl definește sub răspunderea sa și a cărui exactitate Curtea nu are competența să o verifice beneficiază de o prezumție de relevanță. Respingerea de către Curte a unei cereri adresate de o instanță națională este posibilă numai atunci când este evident că interpretarea solicitată a

dreptului Uniunii nu are nicio legătură cu realitatea sau cu obiectul litigiului principal, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt și de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care i-au fost adresate (Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 139, precum și jurisprudența citată).

- 52 În speță, din cererea de decizie preliminară reiese că instanța de trimitere este sesizată cu un litigiu referitor la legalitatea unei reglementări naționale privind regimul de promovare a judecătorilor. Or, tocmai îndoielile pe care instanța menționată le are în ceea ce privește compatibilitatea acestui regim cu cerința de independență care decurge din articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și din articolul 47 din cartă, precum și cu Decizia 2006/928 au determinat-o să solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea acestor dispoziții ale dreptului Uniunii. A treia și a patra întrebare au, așadar, legătură cu realitatea litigiului principal. În ceea ce privește argumentația prezentată de CSM pentru a contesta admisibilitatea acestor întrebări, ea privește răspunsul pe fond care trebuie dat acestora.
- 53 În consecință, a treia și a patra întrebare sunt de asemenea admisibile.

Cu privire la prima întrebare

- 54 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Decizia 2006/928 constituie un act adoptat de o instituție a Uniunii, care poate fi interpretat de Curte în temeiul articolului 267 TFUE, dacă această decizie, în ceea ce privește natura sa juridică, conținutul său și efectele sale în timp, intră în domeniul de aplicare al Tratatului de aderare și, în sfârșit, dacă cerințele enunțate în rapoartele întocmite de Comisie în cadrul MCV au caracter obligatoriu pentru România.
- 55 Așa cum au arătat în mod întemeiat Asociația „Forumul Judecătorilor din România”, CSM și Comisia, răspunsul la prima întrebare reiese în mod evident din jurisprudența Curții, în special din cuprinsul punctelor 1 și 2 din dispozitivul Hotărârii din 18 mai 2021, Asociația „Forumul Judecătorilor din România” și alții (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, EU:C:2021:393).
- 56 Astfel, este necesar să se răspundă la prima întrebare că Decizia 2006/928 constituie un act adoptat de o instituție a Uniunii, care poate fi interpretat de Curte în temeiul articolului 267 TFUE. Această decizie intră, în ceea ce privește natura sa juridică, conținutul său și efectele sale în timp, în domeniul de aplicare al Tratatului de aderare. Obiectivele de referință care figurează în anexa la decizia menționată urmăresc să asigure respectarea de către România a valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE și au caracter obligatoriu pentru statul membru respectiv, în sensul că acesta din urmă este ținut să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisie pe baza aceleiași decizii, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.

Cu privire la a doua întrebare

- 57 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională privind regimul de promovare a judecătorilor trebuie să garanteze respectarea principiului independenței judecătorilor.
- 58 În această privință, după cum s-a amintit la punctul 45 din prezenta hotărâre, deși organizarea justiției în statele membre intră în competența acestora din urmă, totuși, în exercitarea acestei competențe, ele sunt ținute să respecte obligațiile care le sunt impuse de dreptul Uniunii. În plus, s-a statuat că articolul 19 TUE, care concretizează valoarea statului de drept afirmată la articolul 2 TUE, încredințează instanțelor naționale și Curții sarcina de a garanta deplina aplicare a dreptului Uniunii în toate statele membre, precum și protecția jurisdicțională pe care dreptul menționat o conferă justițiabililor (Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 217).
- 59 Existența însăși a unui control jurisdicțional efectiv destinat să asigure respectarea dreptului Uniunii este inerentă unui stat de drept. În acest temei și astfel cum prevede articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, revine statelor membre sarcina să prevadă un sistem de căi de atac și de proceduri care să le asigure justițiabililor respectarea dreptului lor la protecție jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. Principiul protecției jurisdicționale efective a drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii, la care se referă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, constituie un principiu general al dreptului Uniunii care decurge din tradițiile constituționale comune ale statelor membre, care a fost consacrat la articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950, și care în prezent este afirmat la articolul 47 din cartă (Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 219, precum și jurisprudența citată).
- 60 În consecință, în temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, orice stat membru trebuie să se asigure că organismele care, în calitate de „instanță” în sensul definit de dreptul Uniunii, sunt chemate să se pronunțe în chestiuni legate de aplicarea sau de interpretarea acestui drept și care fac parte astfel din sistemul său de căi de atac în domeniile reglementate de dreptul Uniunii îndeplinesc cerințele unei protecții jurisdicționale efective, precizându-se că această dispoziție vizează „domeniile reglementate de dreptul Uniunii”, independent de situația în care statele membre pun în aplicare acest drept, în sensul articolului 51 alineatul (1) din cartă (Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 220, precum și jurisprudența citată).
- 61 Pentru a garanta că o asemenea instanță este în măsură să asigure protecția jurisdicțională efectivă impusă astfel în temeiul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, prezervarea independenței și a imparțialității acesteia este primordială, după cum se confirmă la articolul 47 al doilea paragraf din cartă, care menționează accesul la o instanță judecătorească „independentă” printre cerințele legate de dreptul fundamental la o cale de atac efectivă (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 93 și jurisprudența citată).

- 62 Așa cum a subliniat Curtea în repetate rânduri, această cerință de independență și imparțialitate a instanțelor, care este inerentă misiunii de a judeca, ține de conținutul esențial al dreptului la protecție jurisdicțională efectivă și al dreptului fundamental la un proces echitabil, care are o importanță esențială în calitate de garant al protecției ansamblului drepturilor conferite justițiabililor de dreptul Uniunii și al prezervării valorilor comune ale statelor membre prevăzute la articolul 2 TUE, în special a valorii statului de drept (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 94 și jurisprudența citată).
- 63 Garanțiile de independență și de imparțialitate impuse în temeiul dreptului Uniunii postulează existența unor norme, în special în ceea ce privește compunerea instanței, numirea, durata funcției, precum și cauzele de abținere, de recuzare și de revocare a membrilor săi, care să permită înlăturarea oricărei îndoieli legitime, în percepția justițiabililor, referitoare la impenetrabilitatea acestei instanțe în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea sa în raport cu interesele care se înfruntă (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 95 și jurisprudența citată).
- 64 În această privință, este necesar ca judecătorii să se afle la adăpost de intervenții sau de presiuni exterioare care le pot pune în pericol independența și imparțialitatea. Normele aplicabile statutului judecătorilor și exercitării funcției lor de judecător trebuie în special să permită excluderea nu numai a oricărei influențe directe, sub formă de instrucțiuni, ci și a formelor de influență indirectă susceptibile să orienteze deciziile judecătorilor în discuție și să înlăture astfel o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a acestora care să fie de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică și într-un stat de drept (Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 96 și jurisprudența citată).
- 65 În special, independența judecătorilor trebuie să fie garantată și prezervată nu numai în stadiul numirii lor, ci și, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 46 din concluzii, de-a lungul întregii lor cariere, inclusiv în cadrul procedurilor de promovare, întrucât procedurile de promovare a judecătorilor fac parte din normele aplicabile statutului judecătorilor.
- 66 Prin urmare, condițiile de fond și modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare a judecătorilor trebuie să fie de așa natură încât să nu poată da naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă, odată ce persoanele interesate sunt promovate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 martie 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235, punctul 97 și jurisprudența citată).
- 67 În consecință, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională privind regimul de promovare a judecătorilor trebuie să garanteze respectarea principiului independenței judecătorilor.

Cu privire la a treia întrebare

- 68 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia

regimul de promovare a judecătorilor la o instanță superioară se bazează pe o evaluare a activității și a conduitei persoanelor în cauză, realizată de o comisie compusă din președintele acestei instanțe superioare și din membri ai acesteia.

- 69 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței Curții, un stat membru nu își poate modifica legislația astfel încât să determine un regres al protecției valorii statului de drept, valoare care este concretizată printre altele de articolul 19 TUE. Statele membre sunt, așadar, obligate să asigure evitarea oricărui regres, în raport cu această valoare, al legislației lor în materie de organizare a justiției, abținându-se să adopte norme care ar aduce atingere independenței judecătorilor (Hotărârea din 20 aprilie 2021, *Repubblika*, C-896/19, EU:C:2021:311, punctele 63 și 64, precum și Hotărârea din 21 decembrie 2021, *Euro Box Promotion* și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 162 și jurisprudența citată).
- 70 Așa cum s-a amintit la punctul 64 din prezenta hotărâre, judecătorii trebuie să se afle la adăpost de intervenții sau de presiuni exterioare care le pot pune în pericol independența și imparțialitatea. Mai concret, normele privind regimul de promovare a judecătorilor trebuie să permită excluderea nu numai a oricărei influențe directe, sub formă de instrucțiuni, ci și a formelor de influență indirectă susceptibile să orienteze deciziile judecătorilor în discuție și să înlăture astfel o lipsă a aparenței de independență sau de imparțialitate a acestora care să fie de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică și într-un stat de drept.
- 71 Prin urmare, atunci când un stat membru instituie un nou regim de promovare a judecătorilor, trebuie să se asigure că condițiile de fond și modalitățile procedurale care guvernează adoptarea, în cadrul acestui regim, a deciziilor de promovare sunt de așa natură încât să nu poată da naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă, odată ce persoanele interesate sunt promovate.
- 72 În speță, revine instanței de trimitere sarcina de a se pronunța cu privire la acest aspect după ce va fi efectuat aprecierile necesare în acest scop. Astfel, trebuie amintit că articolul 267 TFUE nu abilitează Curtea să aplice normele dreptului Uniunii la o speță determinată, ci numai să se pronunțe cu privire la interpretarea tratatelor și a actelor adoptate de instituțiile Uniunii. Totuși, conform unei jurisprudențe constante, în cadrul cooperării judiciare create prin acest articol 267 TFUE, Curtea, plecând de la elementele dosarului, poate furniza instanței naționale elementele de interpretare a dreptului Uniunii care ar putea să îi fie utile în aprecierea efectelor uneia sau ale alteia dintre dispozițiile acestuia (Hotărârea din 18 mai 2021, *Asociația „Forumul Judecătorilor din România”* și alții, C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 și C-397/19, EU:C:2021:393, punctul 201, precum și jurisprudența citată).
- 73 Înainte de a examina condițiile de fond și modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare, astfel cum sunt prevăzute de reglementarea în discuție în litigiul principal, trebuie amintit că, potrivit indicațiilor instanței de trimitere, procedura de promovare a judecătorilor în discuție în litigiul principal este structurată în două etape. Prima etapă, calificată drept „promovare pe loc”, se bazează pe reușita la probe scrise, destinate să verifice atât cunoștințele teoretice ale candidaților, cât și competențele lor practice. A doua etapă, calificată drept „promovare efectivă” și care permite candidaților promovați pe loc să fie repartizați efectiv la o instanță superioară, se bazează pe evaluarea activității și a conduitei acestora în ultimii trei ani de activitate.

- 74 În cadrul acestei a doua etape, evaluarea este efectuată de o comisie de evaluare ai cărei membri sunt desemnați de Secția pentru judecători a CSM. Comisia menționată este alcătuită, la nivelul fiecărei curți de apel, din președintele acestei instanțe și din patru dintre membrii instanței respective, a căror specializare trebuie să corespundă celei a posturilor vacante. Secția pentru judecători a CSM selectează acești patru membri la propunerea colegiului de conducere al curții de apel, din care face parte președintele instanței respective.
- 75 Deși intervenția în procedura de promovare efectivă a judecătorilor a unui organ precum comisia de evaluare menționată poate, în principiu, să fie de natură să contribuie la o obiectivizare a acestei proceduri, mai este necesar și ca acest organ să prezinte el însuși garanții de independență, astfel încât este necesar să se examineze cu precădere condițiile în care membrii săi sunt desemnați și modul în care își îndeplinesc în mod concret rolul (a se vedea prin analogie Hotărârea din 20 aprilie 2021, Repubblika, C-896/19, EU:C:2021:311, punctele 66-68).
- 76 În speță, în ceea ce privește condițiile de desemnare a membrilor comisiei de evaluare, trebuie subliniat că aceasta este compusă exclusiv din judecători, desemnați la propunerea colegiului de conducere al curții de apel competente, care este el însuși compus din judecători.
- 77 În plus, așa cum a arătat domnul avocat general la punctele 62, 65 și 66 din concluzii, faptul că anumiți judecători exercită un control asupra activității profesionale a colegilor lor nu arată, ca atare, că ar exista o posibilă problemă de independență a judecătorilor. În măsura în care, în calitatea lor de judecători, membrii comisiei de evaluare sunt ei înșiși obligați să prezinte garanții de independență, aceștia îndeplinesc, în principiu, cerința amintită la punctul 75 din prezenta hotărâre și, având în vedere funcțiile lor, par apți să aprecieze meritele profesionale ale colegilor lor.
- 78 Pe de altă parte, instanța de trimitere arată că noua procedură poate conduce la o concentrare a puterii în mâinile anumitor membri ai acestei comisii de evaluare și în special ale președinților curților de apel, de natură să le confere acestora o influență decisivă asupra rezultatului procedurii de promovare efectivă. Aceasta ar putea fi situația mai ales dacă se dovedește că membrii respectivi cumulează mai multe funcții care pot afecta viața profesională și cariera candidaților la promovare, de exemplu fiind însărcinați atât cu evaluarea periodică a activității lor, cât și cu controlul în apel al hotărârilor pronunțate de aceștia.
- 79 Deși nu se poate exclude posibilitatea ca această situație să afecteze modul în care comisia de evaluare menționată își îndeplinește în mod concret rolul în sensul punctului 75 din prezenta hotărâre, o asemenea concentrare a puterii, presupunând că este dovedită, nu poate fi însă considerată ca fiind, ca atare, incompatibilă cu articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 mai 2023, Inspekția Judiciară, C-817/21, EU:C:2023:391, punctul 54).
- 80 Într-adevăr, ar mai trebui stabilit și că respectiva concentrare a puterii poate oferi, în practică, singură sau în combinație cu alți factori, persoanelor care beneficiază de aceasta capacitatea de a influența orientarea deciziilor judecătorilor în discuție și de a crea astfel o lipsă de independență sau o aparență de părtinire a acestora care este de natură să aducă atingere încrederii pe care justiția trebuie să o inspire justițiabililor într-o societate democratică și într-un stat de drept.

- 81 Or, dosarul de care dispune Curtea nu cuprinde niciun element care să demonstreze că o asemenea eventuală concentrare a puterii ar putea, singură, să confere în practică o astfel de capacitate de influențare și niciun alt element care ar putea, în combinație cu concentrarea puterii menționată, să producă asemenea efecte care ar fi de natură să dea naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli cu privire la independența judecătorilor promovați.
- 82 Prin urmare, revine instanței de trimitere, singura care dispune de toate elementele pertinente, sarcina de a efectua o apreciere în această privință.
- 83 În ceea ce privește condițiile de fond care guvernează adoptarea deciziilor de promovare efectivă și în special criteriile de evaluare aplicate de comisia de evaluare, trebuie arătat, pe de o parte, că admiterea la procedura de promovare efectivă presupune promovarea unor probe scrise, teoretice și practice, în cadrul procedurii de promovare „pe loc”, a căror relevanță nu pare a fi repusă în discuție de reclamantii din litigiul principal. Pe de altă parte, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 72 din concluzii, reglementarea în discuție în litigiul principal enunță în mod clar criterii care par relevante pentru evaluarea meritelor profesionale ale candidaților.
- 84 Astfel, în ceea ce privește evaluarea activității candidaților, aceasta se întemeiază pe criterii referitoare la capacitatea lor de analiză și sinteză, la claritatea și logica argumentației lor, la respectarea jurisprudenței instanțelor superioare și la aptitudinea lor de a se pronunța cu respectarea unui termen rezonabil. La rândul său, evaluarea conduitei candidaților se bazează pe criterii referitoare în esență la comportamentul candidaților în exercitarea atribuțiilor lor atât în relația cu colegii lor, cât și în relația cu justițiabilii și la capacitatea acestora de a asigura buna desfășurare a ședințelor de judecată.
- 85 În plus, aceste criterii par să facă obiectul unor aprecieri obiective pe baza unor elemente verificabile. În ceea ce privește evaluarea activității candidaților, comisia de evaluare se întemeiază în esență pe un eșantion de zece hotărâri judecătorești redactate de candidat, selectate în mod aleatoriu și pe baza unor criterii uniforme. Cât despre evaluarea conduitei candidaților, aceasta este apreciată în special pe baza dosarului profesional al candidatului, precum și a înregistrărilor unor ședințe de judecată, ceea ce tinde de asemenea să confere un caracter verificabil elementelor luate în calcul în această evaluare.
- 86 Prin urmare, se pare că elementele luate în considerare în vederea acestor evaluări sunt suficient de diversificate și de verificabile, ceea ce tinde să limiteze riscul ca procedura de promovare efectivă să aibă caracter discreționar. Împrejurarea că comisia de evaluare poate eventual lua în considerare opinii motivate ale secției la care funcționează candidatul respectiv la momentul în care se desfășoară această procedură, precum și ale secției instanței ierarhic superioare corespunzătoare specializării sale nu pare de natură să repună în discuție această analiză, cu condiția ca astfel de opinii motivate să fie de natură să ofere clarificări comisiei de evaluare cu privire la meritele profesionale ale acestui candidat sub aspectul activității sau al conduitei sale.
- 87 În ceea ce privește modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare efectivă, trebuie arătat că, după încheierea procedurii, comisia de evaluare întocmește un raport motivat în care se arată punctajele obținute pentru fiecare dintre criteriile în cauză, precum și punctajul total obținut de candidat. În plus, în cazul în care candidatul are obiecții față de acest raport, el le poate prezenta în cadrul unui interviu cu comisia de evaluare, precum și în scris. În sfârșit, candidatul dispune de un termen de 48 de ore de la publicarea rezultatelor pentru a

formula o contestație împotriva punctajului obținut la Secția pentru judecători a CSM. Aceasta examinează dacă este necesară o nouă evaluare și, dacă este cazul, efectuează ea însăși această evaluare.

- 88 În aceste condiții și având în vedere în special obligația de motivare care incumbă comisiei de evaluare, precum și posibilitatea de a formula o cale de atac împotriva aprecierilor sale, modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare efectivă nu par a fi de natură să pună în pericol independența judecătorilor promovați la finalul acestei proceduri. Revine însă, în definitiv, instanței de trimitere, singura competentă să se pronunțe cu privire la fapte și singura care cunoaște în mod direct respectivele modalități procedurale, sarcina de a verifica dacă aceasta este efectiv situația.
- 89 În consecință, este necesar să se răspundă la a treia întrebare că articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din cartă trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia regimul de promovare a judecătorilor la o instanță superioară se bazează pe o evaluare a activității și a conduitei persoanelor interesate, realizată de o comisie compusă din președintele acestei instanțe superioare și din membri ai acesteia, în măsura în care condițiile de fond și modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare efectivă sunt de așa natură încât nu pot da naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă, odată ce persoanele interesate sunt promovate.

Cu privire la a patra întrebare

- 90 Prin intermediul acestei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Decizia 2006/928 trebuie interpretată în sensul că se opune unei reglementări naționale de modificare a regimului de promovare a judecătorilor atunci când, în rapoartele întocmite în temeiul acestei decizii, Comisia nu a formulat nicio recomandare cu privire la o astfel de modificare.
- 91 Trebuie amintit că, potrivit articolului 1 din Decizia 2006/928, în fiecare an, România prezintă Comisiei un raport privind progresele realizate în vederea atingerii fiecăruia dintre obiectivele de referință enumerate în anexa la această decizie și că primul dintre aceste obiective de referință urmărește în special „garantarea unui proces judiciar mai transparent și mai eficient totodată”.
- 92 În acest context, din jurisprudența amintită la punctul 56 din prezenta hotărâre reiese că obiectivele de referință care figurează în anexa menționată urmăresc să asigure respectarea de către România a valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE și au caracter obligatoriu pentru statul membru respectiv, în sensul că acesta din urmă este ținut să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisie pe baza aceleiași decizii, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.
- 93 În aceste condiții, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 83 din concluzii, nici Decizia 2006/928, nici recomandările enunțate în rapoartele întocmite în temeiul acesteia nu au ca scop să impună statului membru în cauză un model specific de organizare a sistemului său judiciar. Astfel, după cum reiese din jurisprudența constantă a Curții citată la punctul 45 din prezenta hotărâre, organizarea justiției în statele membre intră în competența acestora din urmă, sub rezerva respectării dreptului Uniunii în exercitarea acesteia.

- 94 În speță, după cum reiese din observațiile Comisiei și așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 81 din concluzii, Comisia nu a identificat, în rapoartele sale întocmite pe baza Deciziei 2006/928, nicio problemă specifică și nici nu a formulat vreo recomandare privind regimul de promovare a judecătorilor în discuție în litigiul principal.
- 95 Într-un context precum cel în discuție în litigiul principal, deși statul membru în cauză trebuie să țină seama, în temeiul principiului cooperării loiale, de rapoartele Comisiei în temeiul Deciziei 2006/928 și în special de recomandările formulate în acestea, lipsa unei recomandări nu poate fi considerată în niciun caz un obstacol în calea exercitării de către statul membru în cauză a competenței sale în domeniul organizării justiției.
- 96 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a patra întrebare că Decizia 2006/928 trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale de modificare a regimului de promovare a judecătorilor atunci când, în rapoartele întocmite în temeiul acestei decizii, Comisia nu a formulat nicio recomandare referitoare la o astfel de modificare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 97 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

- 1) **Decizia 2006/928/CE a Comisiei din 13 decembrie 2006 de stabilire a unui mecanism de cooperare și de verificare a progresului realizat de România în vederea atingerii anumitor obiective de referință specifice în domeniul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției constituie un act adoptat de o instituție a Uniunii Europene, care poate fi interpretat de Curte în temeiul articolului 267 TFUE. Această decizie intră, în ceea ce privește natura sa juridică, conținutul său și efectele sale în timp, în domeniul de aplicare al Tratatului între statele membre ale Uniunii Europene și Republica Bulgaria și România privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană. Obiectivele de referință care figurează în anexa la decizia menționată urmăresc să asigure respectarea de către România a valorii statului de drept prevăzute la articolul 2 TUE și au caracter obligatoriu pentru statul membru respectiv, în sensul că acesta din urmă este ținut să ia măsurile adecvate pentru atingerea acestor obiective, ținând seama în mod corespunzător, în temeiul principiului cooperării loiale prevăzut la articolul 4 alineatul (3) TUE, de rapoartele întocmite de Comisia Europeană pe baza aceleiași decizii, în special de recomandările formulate în rapoartele menționate.**
- 2) **Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională privind regimul de promovare a judecătorilor trebuie să garanteze respectarea principiului independenței judecătorilor.**

- 3) **Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 2 TUE și cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale trebuie interpretat în sensul că nu se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia regimul de promovare a judecătorilor la o instanță superioară se bazează pe o evaluare a activității și a conduitei persoanelor interesate, realizată de o comisie compusă din președintele acestei instanțe superioare și din membri ai acesteia, în măsura în care condițiile de fond și modalitățile procedurale care guvernează adoptarea deciziilor de promovare efectivă sunt de așa natură încât nu pot da naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă, odată ce persoanele interesate sunt promovate.**
- 4) **Decizia 2006/928 trebuie interpretată în sensul că nu se opune unei reglementări naționale de modificare a regimului de promovare a judecătorilor atunci când, în rapoartele întocmite în temeiul acestei decizii, Comisia Europeană nu a formulat nicio recomandare referitoare la o astfel de modificare.**

Semnături